

Jeg skal ikke opholde Thinget længere, men indskrænke mig til, hvad jeg her har anført, der er det Væsentligste af, hvad jeg kunde have at sige; dog maa jeg tillade mig nogle Ord om et Par Punkter, som navnlig bleve omtalte af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Kroggh). Den ærede Rigsdagsmand meente, at man ved at tage denne Lov vilde udskyde Opfyldelsen af det Løfte, som er givet i Grundlovens § 80: „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov“; men den ærede Rigsdagsmand vil visnok erindre, at en af de vigtigste Indvendinger, der fremkom mod det Lovforslag, der har foreligget her som en Begyndelse til at ordne Kirkens Forsatning, var netop den, at Lønningsspørgsmaalet først maatte være afgjort; han vil altsaa derigennem vide, at det har været mange Medlemmers Mening, og jeg haaber, at det endnu er saa, at man ikke skal gaae ind paa at give en Forsatning for Folketirken, førend dette Spørgsmaal er afgjort, idet ogsaa det Hensyn der gjør sig gjældende, at man ellers maa frygte for, at denne Folketirkens Forsatning kunde stille det Spørgsmaal uklart igjen, hvorvidt Kirken havde Eieendomsret til disse materielle Goder. Men jeg skal tillige gjøre opmærksom paa, at Grundlovens § 80 jo ikke taler et Ord om, at Folketirkens Forsatning skal ordnes ved een Lov. Den ærede Taler (Kroggh) maa lægge Mærke til — min Nabo (Høgsbro) har allerede bemærket det, og jeg skal tillade mig at gjentage det — at denne Lov jo ogsaa er en Lov, hvorved man ordner Noget af Folketirkens Forsatning. Det er altsaa klart, at denne Indvending fra den ærede Talers Side ikke er fuldt begrundet; thi det er jo, som alt anført, en Deel af Folketirkens Forsatning, der her er Tale om at ordne ved Lov.

Hvad Offer og Alcidenter angaaer, vil jeg kunne fatte mig kort, da jeg der fuldstændig kan slutte mig til de ærede Folkethingsmænd for Maribo Amts 2den Valgkreds (Kroggh) og Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning). Det er min Tro, at den eneste rette Maade at ordne dette Forhold paa, er, at man ikke i den nye Lønningslov taler et eneste Ord om dem. Man veed jo, at enhver Mand kan forære en Anden, hvad han vil, og man be-

høver altsaa ikke at sige i Loven, at de Bekommende maae modtage Offer og Alcidenter, naar Noget frivilligt vil yde dem; thi Enhver veed jo dog, at naar han ved Høitider eller andre Leiligheder vil gjøre sin Præst en Foræring, har han Lov dertil. Men Lønneu for Præstens Arbeide, forekommer mig, maa bestemmes uafhængigt af noget Saadant som Offer og Alcidenter. Et Tvangsoffer er en Uting; vi ere vel vante til at sige det uden at tænke derover, men tænke vi over, hvad et Tvangsoffer er, ville vi see, at det er ingen Ting; thi Tvang borttager de Egenheder, som skulle bestemme Offrets Karakter. Hei! Lad Enhver offere, naar og hvor og Saa meget han vil, men lad os ikke ved Bestemmelsen af Præsternes Lønning tage Hensyn til Noget, hvorved en ny Tvang kunde komme til at blive indført. Jeg er nemlig bange for, at naar man satte ind i Loven: „Offer og Alcidenter ere frie“, vilde maastee den menneskelige Opfindsomhed, der jo er saa rig, kunne gjøre, at en Præst, jeg siger ikke alle Præster, men at en eller anden Præst sagde til sine Sognebeboere: Det er en fri Sag, om I ville give mig Noget; men I kunne jo dog see, at det er forubsat, at jeg skal have Noget, og jeg troer derfor, at I ikke behandlede mig med Billighed, naar I ikke kom med Noget. Jeg anlager derfor, at hvis det stod i Loven, vilde det modvirke Hensigten dermed.

Jeg skal dernæst sige et Par Ord om den ærede Rigsdagsmands (Krogghs) Mening med Hensyn til Præstegaardsavlingen. Der er han, efter min Formening, ikke paa rette Veie. Han sagde, at man kunde jo, om man vilde, befale Præsterne at bortforpagte en vis Deel af denne Avling, og han svøiede til, at Præsten, naar han drev den, drev den dyrere end Andre; men dersom man befalede Præsterne at bortforpagte en vis Deel af Avlingen, hvorfor da ikke hellere reent fritage dem for al den Uleilighed og alt det Arbeide, som de have dermed? De have jo meget Arbeide, naar de skulle bortforpagte deres Avling, hvorfor da ikke hellere give dem i Løn, hvad der indkommer ved Forpagtningen? Naar det dernæst blev sagt, at Præsten drev sin Avling dyrere end Andre, ligger jo ogsaa derti en Grund til ikke at nøde ham til at have